

ERVARINGEN DEMO-PROJECT WELZIJNSVRIENDELIJKE STAL

ing. H.G.W. Kemper
DLV Pluimveehouderij Team Noord

De familie Bakker heeft een kalkoenenbedrijf met 12.000 dieren, gelegen op de Veluwe onder Ermelo.

In 1992 heeft de kalkoenenhouder een aantal investeringen op zijn bedrijf uitgevoerd om het welzijn van de dieren te verbeteren. De volgende investeringen zijn gedaan:

- het verlengen van de 3 stallen met 17 meter, waardoor de netto hokoppervlakte toeneemt met bijna 900 m². Aangezien het aantal dieren bijna gelijk blijft als in de huidige situatie, neemt de bezettingsdichtheid sterk af;
- het verbinden van de 3 stallen door middel van 2 corridors;
- het maken van een laadperron achter de stallen.

Het welzijnsvriendelijke karakter van deze investeringen was voor de betreffende commissie aanleiding om het bedrijf van de familie Bakker aan te merken als demonstratieproject welzijnsvriendelijke houderijsystemen.

Verlenging van de stallen

Wim Bakker heeft om twee redenen de hokoppervlakte op zijn bedrijf uitgebreid. Hij hoopte door per m² minder dieren te houden, gemakkelijker en plezieriger in de stallen te kunnen werken. Daarnaast dacht hij dat door de lagere bezettingsdichtheid de ziektedruk op zijn bedrijf zou dalen en de strooiselkwaliteit zou verbeteren. Een deel van de investering zou dan vergoed kunnen worden door betere technische resultaten. Hij heeft nu 3 ronden kalkoenen gehouden in zijn verlengde stallen.

De verbetering van de technische resultaten laat voorlopig nog op zich wachten. In het verleden waren de resultaten goed en doordat één van de 3 ronden met ziekte gepaard ging, is er gemiddeld geen verbetering van de resultaten. Wel vindt de heer Bakker het veel plezieriger werken in de stallen. Met name het strooiselmanagement vraagt veel minder werk. Er wordt gebruik gemaakt van 7,4 kg houtkrullen per m². Dit strooisel wordt éénmaal in de stal gebracht. Van de 7-de tot de 14-de levensweek wordt het strooisel één keer per week gefreesd. Na de 16-de levensweek strooit de heer Bakker onder de ronddrinkers bij. Hiervoor wordt droog strooisel gebruikt vanuit het midden van de stal. Als de hennen zijn afgeleverd wordt het droge strooisel uit de hennenstal in het midden van de hanenstallen gereden. Dit strooisel wordt door de dieren onder de voer- en drinklijnen gekrabbt en wordt gebruikt voor het bijstrooien.

De heer Bakker ervaart als een nadeel dat door het verlengen van de stallen het temperatuurverschil in de opfokstal groter wordt. Als de wind op de eindgevel staat, loopt het temperatuurverschil tussen voor- en achterin de stal al gauw op tot 4 graden Celsius. Door de binnenklep in twee gedeelten te maken, is dit verschil tot minder dan één graad teruggebracht.

Corridors

De drie stallen zijn met elkaar verbonden door middel van twee corridors. Deze corridors zijn 6 m lang en 4 m breed en 2.25 m hoog. Er is uitgegaan van deze afmetingen om ook met een shovel door de corridor te kunnen rijden.

De corridor is opgebouwd uit spouwmuur met een plat dak. Er is voor een plat dak gekozen om zo min mogelijk luchtverstoring tussen de stallen te krijgen. Tussen de bouw van de corridor en de bouw van de stallen zit zo weinig mogelijk verschil. Er is uitgegaan van hetzelfde isolatiemateriaal (Aludek) en dezelfde wandafwerking als in de kalkoenstallen. De vloer is vlak en sluit direct aan op de vloeren in de stallen. De heer Bakker had eerder een houten dorpel in de vloerovergang tussen de overloop en de stallen gelegd. Deze heeft hij al vrij snel weer verwijderd omdat de dorpel als een obstakel werkt bij het overdrijven van de dieren.

De dieren worden opgefokt in de opfokstal (stal 1). Op 4 weken leeftijd worden de hanen overgehokt naar de eerste hanenafmeststal (stal 2). Hier blijven de hanen circa 2 weken. Hierna gaat de helft van de hanen over naar de tweede hanenafmeststal (stal 3). Het voordeel van dit systeem is lagere stookkosten.

De eerste 2 ronden zijn de avond voor het overhokken de deuren tussen stal 1 en stal 2 opengezet. De volgende morgen was gemiddeld circa driekwart van de dieren spontaan overgelopen waarna de rest met plastic zakken gemakkelijk kon worden overgedreven.

De derde ronde zijn 's morgens om 9 uur de deuren opengezet tussen stal 1 en stal 2. Om 13.00 uur was de helft van de dieren over. Het overdrijven van de rest van de dieren ging echter veel moeilijker dan bij de twee voorgaande ronden. De heer Bakker trekt hieruit de conclusie, dat het belangrijk is om de dieren rustig te laten wennen aan de corridor en de nieuwe situatie.

Het overhokken van stal 2 naar stal 3 gaat veel sneller als van stal 1 naar stal 2. Deden de dieren over hun eerste reis gemiddeld 1,5 uur, voor hun tweede reis was slechts 20 minuten nodig. Ook hieruit blijkt dat gewenning en ervaring voordelig werken bij het overhokken voor de tweede keer.

De voordelen van de corridors zijn volgens de heer Bakker:

- minder stress bij het overhokken voor de dieren en vooral ook voor de kalkoenhouder;
- minder arbeid nodig bij het overhokken van de dieren;
- gemakkelijker met de shovel van de ene stal naar de andere stal rijden.

Een nadeel van het overhokken via de corridors is, dat als de deuren tussen de stallen openstaan er trek ontstaat. Vooral bij koud weer en veel wind is het dan moeilijk om de hanenafmeststal op temperatuur te houden.

Het laadperron

Achter de stallen is een laadperron gemaakt van 64 m bij 1,5 m. Het perron is 70 cm hoog. Achter het perron ligt 64 m x 6 m erfverharding. Onder het laadperron is 6 m³ opslagcapaciteit gecreëerd voor spoelwater. Door de komst van nieuwe laadsystemen wordt het laadperron niet voor het laden van de dieren gebruikt en biedt het geen voordeel meer voor het bedrijf. De heer Bakker ervaart het hoogteverschil tussen het perron en de erfverharding zelfs als een nadeel, met name bij het uithalen van de mest.

Samenvatting

De familie Bakker heeft investeringen gedaan om het welzijn van de dieren te verbeteren. Het betreft het verlengen van de stallen, de bouw van 2 corridors en het maken van een laadperron. De investeringen hebben nog niet tot een verbetering van de technische resultaten geleid. Toch is de familie Bakker zeer tevreden over de investeringen in de verlenging van de stallen en de corridors. Beide investeringen geven een arbeidsbesparing en geven de kalkoenenhouder meer plezier in het werk. De corridor zorgt ervoor dat het overhokken van de dieren met minder stress gepaard gaat, en dit komt het welzijn van de dieren ten goede.

Het laadperron is door de ontwikkeling van laadsystemen achterhaald.